

Ivana Ljubičić

Poreski sistem

Beogradska Akademija poslovnih i
umetničkih strukovnih studija

Efekti oporezivanja

- Efekti oporezivanja podrazumevaju posledice, dejstva i učinke koje izaziva primena poreza
- Ispoljavaju se na ekonomskom, političkom, socijalnom i psihološkom planu
- Tri kategorije efekata:
  - Evazija poreza, prevaljivanje i difuzija

Evazija poreza

- Izbegavanje plaćanja poreza je rezultat otpora poreskog obveznika prema plaćanju poreza
- **Intezitet otpora** zavisi od više elemenata:
  - Visine poreskog opterećenja
  - Namene trošenja sredstava prikupljenih porezom
  - Poreskog oblika
  - Da li je poreski sistem pravičan ili ne

Evazija poreza

- **Vrste izbegavanja poreza:**
  - Zakonita
  - Nezakonita

Zakonita evazija poreza

- Obveznik **ne dolazi** u sukob sa zakonom
- Preduzima **zakonite akcije** kako za njega **ne bi nastala** poreska obaveza
- Neki od **načina** zakonite evazije:
  - Promena mesta boravka-mesta obavljanja delatnosti
  - Uzdržavanje od potrošnje oporezivih proizvoda
  - Pronalaženje praznina u zakonu

Nezakonita evazija poreza

- Izbegavanje plaćanja poreskih obaveza **namerno ili nenamerno**
- **Nezakonita** evazija će postojati ako je **povređen zakon** ali poreski zakoni od zemlje do zemlje su različiti i uvek treba voditi računa o pravu zemlje

Nezakonita evazija poreza

- Podela nezakonite evazije po **kriterijumu izbegavanja**:
  - Potpuna
  - Delimična
- Podela u zavisnosti od **vrste poreza**:
  - Poreska utaja
  - Krijumčarenje

Nezakonita evazija poreza

- **Podela po broju subjekata:**
  - Jednostrana
  - Dvostrana
- **Nezakonita evazija = siva ekonomija**
- Borba protiv poreske evazije podrazumeva upotrebu mera

Mere evazije poreza

- **Mere** protiv zakonite poreske evazije putem testova:
  - Test namere
  - Test privatnog prava (veštački)
  - Test poreske uštede
  - Test poreskog rešenja nadležnog poreskog organa

Prevaljivanje poreza

- Prebacivanje poreskog tereta na drugo lice
- Mora da postoji poreski teret
- Državni budžet nije prazan
- Vrste prevaljivanja:
  - Nameravano i nenameravano
  - Prevaljivanje unapred i unazad
  - Jednostruko i dvostruko

Prevaljivanje i difuzija poreza

- Faze prevaljivanja:
  - Perkusija
  - Reperkusija
  - Incidenca
  - Difuzija

Ivana Ljubičić

Poreski sistem

Beogradska Akademija poslovnih i
umetničkih strukovnih studija